

**IDIOSYNCRASY IN NATIVE LANGUAGE
ACQUISITION AND LINGUISTIC TRANSFERS IN
SECOND LANGUAGE ACQUISITION**

**Ana Dili Ediniminde Bireysel Eşleştirme (Idiosyncrasie) ve
İkinci Dil Öğreniminde Dilden Dile Aktarım
(Transfers Linguistiques) ¹**

Nurten SARICA ²

Abstract

From birth we start to acquire language which is the most natural method of communication with our environment and try to use it to the degree we acquire it. The acquisition phase starting with insensible sounds and chirping continues after some specific phases with the construction of more comprehensible structures subject to the rules of the language. This phase, which develops in native language acquisition automatically, takes place in second language acquisition or foreign language acquisition by applying some methods and ways. It can be come across with different manners of use in both processes as a result of the learner and the acquirer. These different uses are positive or negative linguistic transfers emerging during the second language acquisition under the effect of the native language with the uses called personal matching completely peculiar to the child and which are related to the child's cognitive development in native language acquisition. In this paper, by examining examples of personal matching of 4-6 age group children during the native language acquisition phase and the positive/negative linguistic transfers of French preparatory class, the causes and results and the effects on language of these manners will be discussed.

Key Words : *Language acquisition, second language acquisition, transfers linguistics.*

Özet

Doğduğumuz andan itibaren çevremizle iletişim kurmanın en doğal yolu olan dili edinmeye ve edindiğimiz ölçüde de kullanmaya başlarız. Belli belirsiz seslerle, civıltılarla başlayan edinim süreci belli aşamalardan sonra dilin kendi kurallarına bağlı olarak daha anlaşılır yapıların oluşumuyla devam eder. Ana dili ediniminde kendiliğinden gelişen bu süreç, ikinci dil veya yabancı dil ediniminde bir takım yol ve yöntemlerin kullanımıyla gerçekleşir. Her iki süreçte öğrenenden ve edinenden kaynaklanan bir takım farklı kullanım biçimleriyle karşılaşılabilir. Bu farklı kullanımlar anadili ediniminde çocuğun bilişsel gelişimiyle bağlantılı olan ve tamamen çocuğa özgü olan bireysel eşleştirme diye adlandırılan kullanımlarla ikinci dil öğreniminde anadilinin etkisiyle ortaya çıkan olumlu veya olumsuz dilsel aktarımlardır. Bu incelemede 4-6 yaş grubu çocukların anadili edinim sürecinde yapmış oldukları bireysel eşleştirme örnekleri ve Fransızca hazırlık sınıfında okuyan öğrencilerin yapmış oldukları olumlu/olumsuz dilsel aktarımları ele alınarak bunların nedenleri ve sonuçları dil üzerindeki etkileri irdelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: *Ana dili edinimi, ikinci dil öğrenimi, dil aktarımları.*

¹ Bu çalışma V. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumunda sunulan bildiriden makaleye dönüştürülmüştür.

² Doç. Dr. Pamukkale Üniversitesi, e-posta: nsarica@pau.edu.tr

GİRİŞ

Küreselleşme adı altında sınırların kalktığı çağımızda yabancı dil bilmenin önemi her geçen gün artmaktadır. Yabancı dil öğrenmenin temelinde iyi bir ana dili edinimi, ana dil bilinci ve ana dilin doğru kullanımı bulunmaktadır. Ana dili güçlü olan bir kişinin yabancı dil öğreniminde daha başarılı olduğu, yabancı dil öğretiminde ana dilin yadsınmaz bir yeri ve önemi olduğu yapılan araştırmalarla ortaya konmuştur.

Batı dillerinde **idiosyncrasie** diye adlandırılan kavram; dil edinimi sürecindeki bir çocuğun kendine özgü yapmış olduğu, ilk bakışta yanlış söyleyiş olarak nitelendirilebilen ama çocuğun kendi konuşma dizgesi içerisinde belli bir düzen oluşturan sözcük üretme yöntemi olarak tanımlanabilir. Sözlük anlamı olarak mizaç, bireysel nitelik, bireysel tepki gibi anlamlara gelse de dilbilimsel olarak bireysel eşleştirme olarak adlandırılır. Çocuk ana dilini edinirken çevresindekilerle karşılıklı etkileşim halinde edinmiş olduğu sözcükleri sonraki kullanımlarında kendi bilişsel gelişimine paralel olarak farklı şekillerde değiştirebilmektedir. Yetişkinler tarafından yanlış veya hatalı söyleme olarak algılanmış ve adlandırılmış olmasına karşın çocuk onu kendince belli bir düzene göre kullanmaktadır. Bu çocuksu veya çocuğa özgü durum her çocukta farklılaşma göstermekle beraber ortak bir noktadan hareketle ortaya çıkmaktadır. Bu ortak nokta şöyle açıklanabilir. Çocuk sürekli bir edinim halinde olduğundan, dış çevreden gelen her türlü bilgiyi zihinsel olarak sınıflandırma ve belleğe kaydetme gibi işlemleri oldukça hızlı bir şekilde gerçekleştirir. Antoine Culioli'nin Sözcelem Kuramı'na göre sözcükleri algılayıp, anlamlandırma ve sözceyi oluşturma zihinsel bir dönüşüm içerisinde gerçekleşir. Bu süreçte çocuk, dilin kendi işleyiş kurallarını edinirken bir takım genelleştirmelere de başvurur. Yani bilinen kural her dilsel göstergeye uygulanmaya elverişli sayılır. Öyle ki bu genelleştirmelerde aşırılık bile gözlemlenebilir ki çocuk dilinde **sur-généralisation**, yani aşırı genelleştirme veya **sur-extension** anlam genişlemesi ortaya çıkar. Bu tarz genelleştirmeler bir çok çocukta ortak özellikler gösterebilirler; Örneğin her türlü ulaşım aracı için, bu araçların çıkardığı sesteki hareketle, **düdüdü** sözcüğünün kullanılması veya bütün küçük yaştakilerin **bebe** diye adlandırılması, bütün erkeklerin **baba**, veya **adam** diye adlandırılması gibi. Ancak bireysel eşleştirme durumunda çocukta çocuğa farklılıklar görülmektedir. Kimi çocuk nesnelere adlandırırken kendince kurallar oluşturacaktır, kimisi bunu eylemlere uygulayacaktır. Kimisi ses düzeyinde, kimi çocuk sözcük, kimisi de sözdizimi düzeyinde yapacaktır bu tarz kullanımları.

Ele alınacak ikinci bir konu yabancı dil öğreniminde ana dilin etkisi altında kalınarak yapılan dilsel aktarım hatalarıdır. Batı dillerinde **interférence** sözcüğü ile dile getirilen bu dil olayı sözlük anlamı olarak girişim demektir. Dilbilimde ana dilin kurallarının etkisiyle hedef dil kullanımında yapılan hatalar olarak tanımlanabilir. Bireysel eşleştirme de olduğu gibi bu kullanımda da öğrenen kişinin gerek ses düzeyinde gerek, sözcük ve sözdizim düzeyinde yaptığı hatalara anlam düzeyindeki hataları da eklemek mümkündür. Kendi ana dilinde belirli bir dil kullanım yetisine sahip olan biri yabancı dil öğrenmeye başladığında, öğreneceği dilin yapısı hakkında daha bilinçli davranır. Ana dili ve yabancı dil arasındaki benzerlikler ve farklılıklar onun dil öğrenimini yeri geldiğinde kolaylaştıracak yeri geldiğinde zorlaştıracaktır. Karşılaştırmalı dil çalışmalarında öğrenenin ana dilinin yapısının yabancı dili öğrenmesinde oldukça belirleyici bir unsur olduğu ortaya konmaktadır.

KURAMSAL ÇERÇEVE

Alanyazına bakıldığında dil ediniminde bireysel eşleştirmenin çocuğun dil gelişimi sürecinde önemli bir yer tuttuğu gözlenmektedir. Bénédicte de Boysosns Bardies çocuğun özellikle 2-3 yaş aralığında ürettiği sözcüklerde görülen bu bireyleştirme çabasının kendi dil dizgesini oluşturmada önemli bir aşama olduğunu belirtmektedir. Aynı şekilde Wolfgang Klein ana dili edinimindeki bu durumu çocuğun toplumsal bir kimlik içerisinde bireysel bir kimlik oluşturma çabası olarak değerlendirmektedir. (1989 :17) Lonis Nehaoua çocuğun yapmış olduğu bu tarz kullanımların hatalı veya yanlış olarak değerlendirilmek yerine edinim sürecindeki engelleri aşmasında trampelen görevi yapan unsurlar olarak görülmesi gerektiğini ileri sürmektedir. (Nehaoua, 2010:83)

Dil aktarımı konusuna bakıldığında, özellikle dil öğretimi alanında, hata analizi adı altında yapılan çalışmalarda yoğun olarak ele alındığı görülmektedir. Şavlı 2009'da yapmış olduğu çalışmada Marquillo Laruy'den şu alıntıyı yapar. "öğrenilen dile yakın veya benzer olan dil unsurları öğrenmeyi kolaylaştırır, oysa farklılıklar olumsuz aktarıma yani kullanım yanlışlarına neden olurlar". Buradan hareketle dil aktarımının olumlu ve olumsuz diye ikiye ayrıldığı görülmektedir. Francis Debyser'e (1970:31) göre ana dili ediniminde temel olan ruhdilbilimsel (psikolinguistik) yapılar, yabancı dil öğreniminde yerini ruhsal eğitimbilime yani psikopedagojik yapılara bırakırlar. Chomsky'nin Üretici dönüşümsel dilbilim kuramıyla beraber, yöntemden ziyade öğrenen odaklı öğretme sistemi gelişmeye başlamıştır. Bu kuramda söz konusu olan öğrenen odaklı bir sistem olduğundan, öğrenme sırasında ana dilinin yapısıyla bağlantılı olarak yapılan hatalar, davranışçı dil kuramında kaçınılması gereken bir durum iken, üretici dönüşümsel kuramda artık kaçınılmaz ve hatta gerekli bir durum olarak görülmüştür. Öyle ki öğrenenin ana dilinin etkisiyle yabancı dil kullanımında yaptığı hatalar istenmeyen ve yabancı dil öğrenimine zarar veren bir durum olmaktan çıkmış işlevsel bir görev yüklenmiştir. Debyser dil öğreniminde yapılan bu hataları psikolojik, dilbilimsel ve eğitimbilimsel olmak üzere üç farklı bakış açısına göre şöyle tanımlamıştır:

1. Psikolojik açıdan, önceden var olan bir kullanım alışkanlığının başka durumlarda da kullanılıyor olmasından kaynaklanan olumsuz etki.
2. Dilbilimsel açıdan bakıldığında bu hatalar iki dillilik (bilinguisme) kazaları olarak algılanabilir. Mackey'in tanımına göre olumsuz dil aktarımı: "Bir dili konuşurken başka bir dilin unsurlarını kullanmaktır".
3. Eğitimbilim açısından bakıldığında yabancı dil öğrenen birinin ana dilinin yapısı ve alışkanlıklarının etkisi altında kalarak yaptığı hatalı kullanımlardır. Örneğin ana dilindeki bir yapıyla öğrendiği dildeki bir yapı arasında analogi yoluyla bağlantı kurarak hata yapma durumu söz konusu olmaktadır.

Nehaoua'nın dile getirdiği gibi dil aktarımı, öğrenmeyi bazı durumlarda olumlu bazı durumlarda olumsuz etkilemektedir. Böylece dil aktarımının, yarattığı sonuç bakımından iki farklı bölüme ayrıldığı görülmektedir. Eğer iki dil arasındaki etkileşim, olumlu bir etkiye sahipse ve doğru olanı öğrenmeye yönelikse buna olumlu dil aktarımı (transfer positif) denir. Tam tersine öğrenme üzerinde olumsuz etki yaratıp yanlış yapmaya neden oluyorsa buna da olumsuz aktarım (interférence) denir.

Öğrenen tarafından yapılan bu aktarım yanlışları Corder, Pasquié, Noyau gibi araştırmacılar tarafından sistemli hatalar veya sistemli hatalar diye ikiye ayrılmıştır. Sistemli hatalar öğrenen kişinin öğrendiği dilin kurallarını tam olarak bilmediği veya

eksik bildiği durumlarda ortaya çıkan hatalardır. Öğrenenin edinci (competence) ile bağlantılıdır. Gerekli bilgiye sahip olmadıkça düzelmez. Oysa sistemsiz yapılan hatalar öğrenen kişinin heyecan, yorgunluk, gerginlik gibi bireysel durumundan kaynaklanan ve yapıldıktan sonra fark edilip düzeltilmesi kolay olan hatalardır. Öğrenenin edimi (performance) ile ilgilidir. Bu nedenle özellikle Fransızca **faute** ve **erreur** diye iki sözcükle karşılanmaktadır bu olumlu veya olumsuz dil aktarımı. Belki Türkçeye hata ve yanlış olarak aktarabileceğimiz bu iki sözcükten ilki anlamsal olarak sistemli olmayan aktarımı, yanlış ise sistemli olan aktarımı karşılamaktadır.

Araştırmacılar öğrenen kişinin, kendi ana diliyle bağlantılı olsun veya olmasın, gerek olumlu gerekse olumsuz dil aktarımıyla kendine özgü bir sistemle oluşturduğu dili **aradil** (interlangue) olarak tanımlamaktadırlar (Nehaoua:86) Ana dili ediniminde karşılaşılan bireysel eşleştirme olayı, bu şekilde yabancı dil öğreniminde de ortaya çıkar. Çünkü öğrenen kişinin sadece kaynak dil ve hedef dil arasındaki karşılaştırmalardan değil de, psikolojik, bilişsel ve toplumsal olarak kendi bireysel durumlarından kaynaklanan farklı kullanım şekilleri de önemli bir etkidir aradilin ortaya çıkmasında. Bu bağlamda öğrenen odaklı aradilin farklı kategorileri şöyle özetlenmiştir (Richards, Nemser, Selinker, Coder, Nehaoua: 87'de belirtilmiştir):

- a. Genelleştirmeler: Örneğin isimlere getirilen çoğul yapma kuralı olan –s takısının filler için de kullanılması. Geçmiş zaman ortacı yapma kuralının genelleştirilip bütün fillere uygulanması. Örneğin prendre: prendu, traduire : traducté gibi.
- b. Bazı kurallarının göz ardı edilmesi: Örneğin sonu –al ekiyle biten sıfatların çoğul yapımında kullanılan –aux ekinin kullanılmaması durumu. Öğrenen burada sık kullanılan çoğul yapma kuralını, yani sadece –s takısıyla yapılan çoğullaştırma eylemini bütün sözcük türlerine uygular, özel durumları göz ardı eder.
- c. Basit kurallarla yetinme : yardımcı filler kullanımında sıklık.
- d. Kuralı yanlış öğrenmekten kaynaklanan kullanımlar: örneğin işaret zamirlerinin çoğulunun sıfatlar gibi kullanılması. Cette filele çoğulda cettes filles gibi kullanılır, oysa ces filles olmalıdır. Bu durumda işaret sıfatının çoğul yapımında, işaret zamirinin ekleri kullanılarak hataya düşülmektedir.

Vogel (1995:20) aradilin sistematik olduğunu, yani öğrenenin ana dilinin, bildiği başka dillerin ve hedef dilin kurallarıyla kişinin öğrenme yaşı, bireysel ve toplumsal değişkenlerinin ve öğretim yöntemlerinin karşılıklı etkileşimiyle oluşan sistemli bir yapı olduğunu vurgular. (Nehaoua: 87). Araştırmalar aradil denen bu geçiş aşamasındaki dilin özellikleri hakkında şunları ortaya koymaktadır; Öncelikle sistemli bir yönü vardır çünkü aynı hatalar aynı durumlarda tekrarlanır, çok durağan değildir, yani bir yanlış kullanım düzeltildikten sonra başka bir yanlış kullanım ortaya çıkabilir, geçirgenlik özelliği vardır. Örneğin ana dilinden kaynaklanan yanlışlar olduğu gibi, yabancı dilden kaynaklanan ana dili kullanım yanlışları da olabilir. Tekrarlanabilme özelliği görülebilir, yani bir yanlış düzeltilmişken bir süre sonra yine aynı yanlış yapılabilir. Düzeltme zorluğu veya yanlışta kalıcılık söz konusu olabilmektedir. Bazı durumlarda öğrenen yanlışını fark etse bile sürekli bunu yapmaktan kendisini alamamaktadır.

İNCELEME

Bireysel eşleştirme bağlamında yapmış olduğumuz inceleme için, 2-6 yaş aralığındaki 50 çocuğun Türkçe edinimi sürecinde ürettikleri ilk sözcükleri ve dil kullanımlarından oluşan bütüncü ve Fransız Dili ve Edebiyatı Hazırlık sınıfı öğrencilerinin Fransızca öğrenme sürecinde yapmış oldukları yanlışların gözlemlenmesiyle elde edilen bütüncüden seçilenler örneklem olarak kullanılmıştır.

Öncelikle ana dili edinimi sürecinde karşılaşılan bireysel eşleştirme (idiosyncrasique) kullanımına dayalı yanlışlar ses düzeyinde, sözcük düzeyinde ve biçim ve anlam (morpho-sémantique) düzeyinde görülen yanlışlar olarak tespit edilmiştir.

- a. Ses düzeyinde karşılaşılan yanlış kullanım örnekleri: Bu tarz sözcüklerde metatez adı verilen ses olayı görülmekle beraber farklı durumlarda görülmektedir.

Çocukların sözcükleri	Yetişkin dilinde karşılığı
Ayabakka	Ayakkabı
Çukoka	Çikolata
Çukurum	Uçurum
Donak	Üşüyen
Ekopey	Helikopter
Ekilimselam	Aleyküm selam
Enbikye	En büyük Türkiye
Findi	Hindi
Hemşime	Şemsiye
İnzir	Zincir
İpsanak	Ispanak
Karanlık kedi	Kara kedi
Kıvarat	Kravat
Kimliyet	Kimlik
Mamasuz	Maydanoz
Munnu	Burun
Orkatal	Ortalık
Pikasar	Bilgisayar
Sükürbe	Süpürge
Tamiratör	Terminatör
Turistçe	Yabancı dil
Tükbike	Türkiye
Ünüstüfe	Üniversite

- b. Sözcük düzeyinde yapılan yanlışlıklar: Bu tarz kullanımlarda özellikle fiillerin kullanımında tespit edilen yanlışlıklar dikkat çekmektedir. Aşağıda en dikkat çekici örneklerden seçilmiş bir tablo yer almaktadır.

Çocuğun ürettikleri	Yetişkin dilindeki karşılığı
Afiyeti tok olmak	Karnı tok olmak
Ağzıdurmak	Susmak
Çılgınlanmak	Çılgına dönmek
Çıktırmak	Çıkarmak
Çişmek	Altını ıslatmak
Güzeltmek	Düzeltilmek
Ilıklandırmak	İlitmek
Kulağı sarkılmak	Kulağı çınlamak ?
Kaşılmak	Kaşımak
Ödelemek	Ödemek
Sıcaltmak, sıcamak, sıcaklandırmak	Isıtmak
Soğukmak	Üşümek
Sütemek	Süt içmek istemek
Yapıyamak	Yapmak
Yazıyamak	Yazmak
Yavaşlamak	Yavaşlamak
Yordurmak	Yormak

- c. Biçimsel düzeydeki yanlışlıklar: Bu bağlamda çocuğun bazı dilsel işlevleri tam olarak edinemediğinden kaynaklanan kullanım yanlışlarıyla karşılaşmıştır.

Çocuğun ürettikleri	Yetişkin dilinde karşılığı
Acı değil biber yedim ya tabakta.	Tabaktaki tatlı biberi yedim.
Ağır değil tencerede yapsaydın o zaman.	Öyleyse hafif tencerede yapsaydın.
Bugün yarın mı?	Yarın denen zaman geldi mi?
Evvelsi dün geldimiş.	Önceki gün gelmiş.
Gel ıh	Gelme
Hiç yaşı yok	Henüz yaşına girmemiş
İyiyim değilim	İyi değilim
Sakın girmem	Kesinlikle girmem
Saat 12 ye geç var	Saat daha 12 olmadı
Saat geç buçuk oldu	Çok geç oldu.
Yapcam değil işte	Yapmayacağım
Yap ıh	Yapma
Yok değil	Sana oyuncak yok sözcüsüne karşılık söylenmiş Bana öyle deme, oyuncağımı ver anlamında kullanılmıştır.
Zeytinin kemiğini ne yapcam?	Zeytin çekirdeğini nereye koyayım?

Yabancı dil öğrenmede karşılaşılan dil aktarımı yanlışlarının incelenmesinde Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü Hazırlık sınıfı öğrencilerinin derslerde yapmış oldukları yanlışlar kaydedilerek örneklem olarak kullanılmıştır. Örnekleme yer alan yanlışlar sesbilgisinden, biçimbilgisinden ve söz dizimden kaynaklanan yanlışlar olarak sınıflandırılmıştır. Sesbilgisi yönünden yapılan yanlışlar genellikle söyleyişten (telaffuz) kaynaklanan yanlışlar olarak görülmüştür. Bu bağlamda özellikle bileşik yapılı seslerin çıkarılmasında sıkça yapılan yanlışlar dikkat çekmektedir. Örneğin Fransızcadada -ou = u sesini, -eau = o sesini, -au = o sesini, -oe = ö sesini vermektedir. Bunlar

karıştırılmaktadır. Tek başına -u = ü olarak söylene bile Türkçe nin etkisiyle genellikle tu = [tü] sözcüğü (2. Tekil kişi adılı) başta olmak üzere yanlış okunmakta ve söylenmektedir. Türkçede olmayan ama Fransızca'da bulunan tanımlık (article) adı verilen ve sözcüklerin eril/dişil olma durumunu gösteren dilbilgisel öğelerin, le-la-un-une gibi kullanımında da sıkça karışıklıklar çıkmaktadır.

İyelik sıfatlarının ve çoğul tanımlıkların okunuş/söyleniş şeklinin genelleştirilmesinden kaynaklanan yanlışlarda dikkate değerdir. Örneğin tes = 2. Tekil şahıs çoğul iyelik sıfatı [te] diye okunur, cartes sözcüğü [kart] diye okunan tek heceli bir sözcük olmasına karşın öğrencilerde bunun [karte] şeklinde okunma yanlışına neden olmaktadır. Yine les ve des tanımlıkları eğer bir sözcüğün sonunda bulunuyorsa ki bu durumda tamamen sözcüğün bir parçası olarak okunması gerekmesine karşın öğrencilerde tanımlık olarak okudukları şekliyle kullanma eğilimi görülmektedir. Örneğin boles sözcüğünün [bol] okunması gerekirken [bole] diye okunması gibi. Başka bir yanlış birinci grup fiillerin, bildirme kipi şimdiki zaman çekiminde 3. çoğul şahıs zaman ekinde sıkça görülmektedir. Bu ek -ent yazılır ancak okunmaz, oysa hem belirteç yapım eki hem de ayrı bir hece değeri olan -ment eki [man] diye okunur. Örneğin moment sözcüğü [moman] diye okunur, vraiment sözcüğü [vremen] diye okunur. Öğrencilerde de böyle okuma eğilimi sıkça görülmektedir. Üstelik neredeyse kalıcı bir hal alabilmektedir. Yine sözcük sonlarına gelen -e, -s takıları okunmamaktadır. Oysa öğrencilerimizin çoğu İngilizce bilerek geldiklerinden bu dilin etkisiyle sondaki çoğul ekini de okuma eğilimindedirler. Buna karşın sonu -i, -a sesiyle biten özellikle geçmiş zaman ortacları ve geçmiş zaman ve gelecek zaman 3. Tekil şahıs eki olan -a ekinin okunması gerekirken öğrenciler bir önceki kuralı buraya genelleştirerek okumamaktadırlar.

Bunun yanı sıra fiil çekimlerinde, geçmiş zaman ortacı kullanımlarında da yapılan yanlışlarla karşılaşmıştır. Örneğin düzensiz fiiller bazı zamanlarda çekim yapılırken fiil kökü tamamen değişmektedir. Aller, venir gibi fiiller de olduğu gibi. Öğrenciler bu değişimleri yapmadan çekim yaptıkları için yanlış yapmaktadırlar.

Fiil	Çekim	Öğrencinin yaptığı çekim
Aller = gitmek	Je vais = gidiyorum	J'alle (-er ile biten 1. Grup fiillerin çekimine göre yapılmaktadır)
Venir = gelmek	Je viens	Je venis (-ir ile biten düzenli fiillerin çekim kuralına göre yapılmaktadır)

Geçmiş zaman ortacı yapıldığında özellikle sonu -re ile biten fiillerin sonuna -u eki gelir. Ancak düzensiz fiiller bu kurala uymazlar ve öğrenciler bu aşamada yanlış yaparlar.

Fiil	Geçmiş zaman ortacı	Öğrencinin kullanımı
Prendre = almak, binmek	Pris	Prendu
Recevoir = almak, kabul etmek	Reçu	Recevu
Pleuvoir = yağmak (yağmur için)	Plu	Pleuvu

Bunun yanı sıra İngilizce ile ortak olan sözcüklerin kullanımında da yanlışlar göze çarpmaktadır.

Fransızca sözcük	İngilizce sözcük
La personne	Person
La partie	Part
L'effet	Effect
La connexion	Connection
L'adulte	Adult
L'objet	Objct
Le contrat	Contract
L'environnement	Environment
Corriger	Correcter
La syntaxe	Syntax
Le groupe	Group
L'exemple	Example
L'examen	Examination
L'erreur	Error
Le langage	Language
L'exercice	Exercise

Ayrıca sayıları öğrenmede bazı yanlışlarla karşılaşmaktadır. Bu yanlışlar okunmuş yanlışın yanı sıra anlamsal bağıntı düzeyinde de görülmektedir. Fransızcada 70 sayısı 60-10, 90 sayısı 80-10 olarak söylendiğinden diğer sayıların söylenişinde de benzer bir yol izlenerek yanlış yapıldığı gözlenmektedir. Aşağıdaki tabloda sayılarla ilgili yanlışlar yer almaktadır.

Sayılar	Fransızca sayılar	Öğrencinin kullanımı
40	Quarante	Trente-dix =30 - 10
50	Cinquante	Quarante-dix = 40-10
60	Soixante	Cinquante-dix = 50-10

Bu tarz dil aktarımlarının yanı sıra öğrencinin yabancı dili öğrendikten sonra ana diliyle yabancı dilin karışımından oluşan bir aradil oluşturduğu da gözlenmektedir. Bu durumda sözcük içinde yabancı dilin sözdizimine uygun olmak şartıyla bazı sözcükler ana dilinden aktarılır. Yani her iki dilden öğelerin yer aldığı bir dil oluşur. Bu bağlamda özellikle yurt dışında büyümüş veya eğitim görmüş öğrencilerin kendi arasındaki konuşmalarından derlediğimiz örnekler dikkat çekicidir. Aşağıda bu tür kullanımlara örnekler yer almaktadır

Aradil örneği (Fransızca -Türkçe)	Türkçe karşılığı
slm ça va ?	Selam nasılsın?
valla je te jure... Dit valla	Valla yemin ederim. Valla de (yemin et).
j'ai vu ta mere au mağaza...	Annemi mağazada gördüm
peut etre que c'est ton amca qui est venu	Belki gelen senin amcandır.

anne bugün mairie 'ye gittim orda benden acte de naissance istediler	Anne bugün Belediye ye gittim, orada benden nüfus kaydı istediler.
arrete annem duyarsa elle va me tuer:)	Dur, annem duyarsa beni öldürür.
ayyy il est trop yakışıklı ce gars :)	Ayy, bu çocuk çok yakışıklı
ça m'a beaucoup aidé yine de tu peux bana écrire	Bu işime yaradı, yine de bana yazabilirsin
Si toi aussi hem Türkçe konuşuyon hem en français, bize participe	Eğer sen de hem Türkçe hem de Fransızca konuşuyorsan bize katıl.

Bu örneklerden görüldüğü üzere aradıl, öğrenen kişinin bilinçli veya bilinçsiz bir yöntemle oluşturduğu bir tür melez dildir. Bir topluluğun dili olmaktan çok kişiden kişiye değişebilen bir dil dizgesidir.

SONUÇ

Gerek ana dili ediniminde, gerekse yabancı dilin öğreniminde ortak nokta her ikisinde de kişiden kişiye değişen bir geçiş sürecinin olmasıdır. İlkinde bu süreç, çocuğun bildiği kuralları genelleştirmesi veya analogi yoluyla başka kullanımlara uygulaması şeklinde ortaya çıkarken, ikincisinde ana dilinin sistemiyle, yabancı dilin sisteminin karışımından oluşan bir geçiş süreci, bir arayol veya aradıl olarak karşımıza çıkmaktadır. Çocuğun ana dilinin kurallarını edinmesinde, öğrencinin de yabancı dilin kurallarını öğrenmesinde ilerleme kaydetmesiyle bu geçiş süreci yerini giderek kalıcı bir dil kullanımına bırakır. Eski araştırmalar çocuğun dil edinim ve öğrencinin dil öğrenim süreci içerisinde yapmış olduğu yanlışların zararlı olduğu yönündeki kuramları desteklerken, günümüzde yerini daha olumlu görüşlere bırakmıştır. Yapılan çalışmalar, bu yanlışların dil öğretiminde ve ediniminde aslında yararlı olduğunu, gerekli bir geçiş aşaması olarak değerlendirilmesini ve zamanla yerini daha gelişmiş ve mükemmelleşmiş bir dil kullanımına bırakacağını ortaya koymaktadır. Yapılan yanlışların tekrar edilmemesi için sorunun kaynağına inilmesi uygun öğretim yöntemlerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKLAR

- Boyson-Bardies, B. (1996), *Comment la parole vient aux enfants*. Paris: Odile jacob Ed.
- Çelik, S. (2008). Opening The Door: An Examination of Mother Tongue Use in Foreign Language Classrooms, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34: 75-85.
- Corder, S.P. (1980), Dialectes Idiosyncrasiques et Analyse des Erreurs, *Langage*,4. anné, No:57,p:17-28.
http://www.persee.fr/web/revues/home/prescript/article/lgge_0458-726x_1980_num_14_57_1834_adresinden_elde_edildi.
- Debyser, F. (1970), La linguistique contrastive et les *interférences* , In: *Langue française*. N°8, pp. 31-61.
- Nehaoua, L. (2010), Les Idiosyncrasie Scolaire dans l'apprentissage d'une langue étrangère, *Synergie Algérie*, No: 9, pp: 883-91.
- Şavlı, F. (2009), Interférence lexicales entre deux langues étrangère: anglais et français, *Synergies Turquie*, No:2, 179-184.